

Velkommen til Arbejdsmiljø Roadshow 2017

i-bar.dk

Arbejdsmiljø Roadshow 2017

I-BAR

Metal og maskinindustriens arbejdsmiljøudvalg:

Dansk Industri

CO-industri

Dansk Metal

3F Industri

Lederne

Danske Maritime

Arbejdsmiljø Roadshow 2017

Program for dagen:

Kl. 12.30 : Præsentation af programmet

Lars Andersen, Lederne

Kl. 12.35 : Status på arbejdsmiljø i industrien

Michael Jørgensen, CO-industri

Kl. 12.50 : Sikkerhed ved service (LOTO)

Ulykkesforebyggelse

Maskinindkøb støj

Niels Chr. Nielsen, DI

Kl. 13.30 : Pause

Arbejdsmiljø Roadshow 2017

Kl. 13.50 : Tavlemøder

Sikkerhedskassen

Michael Jørgensen, CO-industri

Kl. 14.20 : Forandrings GPS

Social kapital

Forebyg og håndtér sygefravær

Trivsel ved distancearbejde

Lars Andersen, Ledersen

Kl. 14.55 : Afslutning, Michael Jørgensen, CO-industri

Arbejdsmiljø Roadshow 2017

Status på arbejdsmiljøet i industrien

Michael Jørgensen, CO-industri

2016:

Der er gennemført 4.066 tilsyn

Der er afgivet 5.515 reaktioner

Ulykker	1.859
Egenindsats	1.495
Kemi	934
MSB	515
Støj	132
Psykisk	87
Rygelov	72

Ulykkesrisici:

De oftest forekommende årsager er:
Sikkerhed ved maskiner, anlæg og trykbærende udstyr.

Nedfald af genstande

Transport-, løfte- og hejseudstyr

Fald og snublen

Krav til egenindsats:

De oftest forekommende årsager er:

Mangelfuld APV, lovpligtige eftersyn, brugsanvisninger og AMO herunder den årlige arbejdsmiljødrøftelse og tilbud om suppl. uddannelse

Kemisk og biologisk belastninger:

Primært luftvejsbelastninger (støv)

Allergi- og kræftfremkaldende belastninger.

MSB:

Løft – Bæring

Skærmarbejde

Arbejdsstilling

Psykisk arbejdsmiljø:

Psykisk førstehjælp (beredskabsplan)

Anmeldte arbejdsulykker 2009-2014 i industrien

Årstal	Antal anmeldte ulykker	Beskæftigede	Ulykker i % af beskæftigede
2009	7.522	410.072	1,83
2010	6.780	354.950	1,91
2011	6.586	343.275	1,92
2012	6.214	344.289	1,80
2013	5.913	335.275	1,76
2014	5.909	330.289	1,79
2015			

Oftest forekommende skadestyper (Anmeldte 2014)

Forstuvninger	2.061
Sårskader	994
Knoglebrud	694

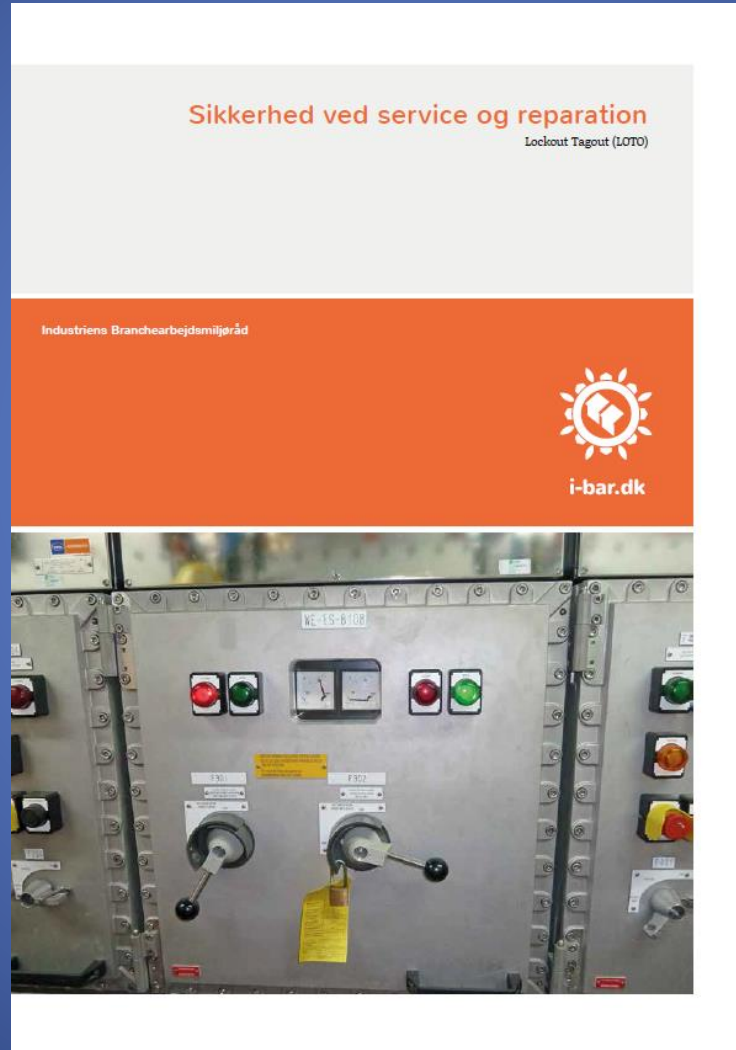
Oftest forekommende skademåde (2014)

Fald, stødt mod genstand	1.368
Akut fysisk overbelastning	1.199
Ramt af genstand/person	948
Skarp/spids/grov/ru genstand	812

Arbejdsmiljø Roadshow 2017

Niels Chr. Nielsen
Dansk Industri

Sikkerhed ved service og reparation

Formålet

- Mange ulykker sker under service, reparation og vedligehold pga. manglende afspærring af energikilder.
- Regler gode nok, de er bare ukendte.
Mangler planer, procedurer og opfølgning.
- Formål at hjælpe virksomheder/AMO ved at gennemgå trin for trin, hvad man skal være opmærksom på, når man skal sikre sine maskiner.

Eksempler på faktiske ulykker:

- Operatør stod på stillads, port åbnede og væltede stillads.
- Operatør befandt sig i en blander, da fyldelinje kaldte på råvarer og blanderen startede.
- Operatør skiftede ventil da styringen åbnede for damp.
- Operatør var nede i tanken, da styringen startede indpumpning af rengøringskemikalier.
- Operatør aflåste maskinen for at lave service, men enheden før sendte pludselig brædder ind.

Regler, indretning maskiner

- MD Bilag 1, pkt. 1.6.3: (1995 og senere)

Maskinen skal være forsynet med anordninger, der gør det muligt at isolere den fra alle energikilder. Disse anordninger skal være angivet klart. De skal kunne aflåses, hvis gentilkobling kan indebære en fare for personer og .... al restenergi eller oplagret energi, der kan være tilbage i maskinens kredsløb, skal kunne bortledes uden fare for personer.

Regler, indretning maskiner

- At-Vejledning B.1.3 (før 1995)

6.2.1. Hovedafbryder

6.2.1.1. *Energiltilførslen skal kunne afbrydes hurtigt og sikkert*

6.2.1.2. *Hvis der fra betjeningspladsen ikke er overblik over hele maskinen, eller hvis det er nødvendigt af anden grund, fx reparation, skal en afbryder i effektkredsen kunne låses i afbrudt stilling, eventuelt med individuelle låse, hvis der arbejder flere personer ved maskinen. Det kan være hovedafbryderen eller en særskilt sikkerheds- eller reparationsafbryder.*

Regler, anvendelse maskiner

- AT Bekendtg. 1109, Anvendelse af tekniske hjælpemidler.
- *§4. Anvendelsen af tekniske hjælpemidler skal ske på en sikkerheds- og sundhedsmæssig fuldt forsvarlig måde.*
- *§ 11. Under arbejde med rengøring, reparation, vedligeholdelse og lignende af et teknisk hjælpemiddel skal dette, så vidt det er muligt af hensyn til det pågældende arbejde, være standset og på effektiv måde sikret mod igangsætning. Hvis dette ikke er muligt, skal der træffes andre foranstaltninger, der effektivt sikrer, at arbejdet kan foregå sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarligt.*

Regler, arbejdets udførelse

- AT Bekendtg. 559, Arbejdets udførelse.
- § 23. stk. 1. *Arbejdsgiveren skal sørge for, at der udarbejdes arbejdsforskrifter for rengøring, reparation og vedligeholdelse i det omfang, det er nødvendigt, for at arbejdet kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.*
- § 23 stk. 3. *Der skal føres effektiv kontrol og tilsyn med, at de forskrifter, foranstaltninger og planer, der er nævnt i stk. 1. overholdes. Kontrol og tilsyn skal føres af personer med fornøden indsigt inden for det pågældende arbejdsområde.*

Afspærre, aflåse og skilte

- Planlægning af service- og reparationsarbejde.
- Overholde AT krav om indretning af maskiner og anlæg. Det er arbejdsgiverens ansvar (samarbejde med AMO).
- Kortlæg maskinparken og udarbejd plan for opgaverne.
- Fremskaf skilte, vejledninger, afmærkninger, låse etc.
- Lav plan for instruktion og uddannelse - og følg op. OBS! både interne og eksterne medarb.

Afspærre energikilder

- Sluk/afbryd for energien f.eks.:
  - EI (24 V, 240 V, 400V),
  - Hydraulik, Pneumatik, Vakuum.
  - Damp, Kvælstof, CO2 og andre gasser.
  - Kølemiddel, fx ammoniak, glykol, vand o.lign..
  - Råvarer, fx brædder, kemi.
  - Oplagret energi:
    - tyngdekraft hævede dele
    - akkumulatorer, rørsystemer
    - fjedre
    - elektriske kondensatorer, frekvensomformere
- - Vind.

Definitioner

- Afspærring : Energiforsyning afbrudt
- Pålidelig afspær./aflåsning : Energiforsyning afbrudt og låst

- Aflåsning på engelsk : "Lockout"
- Skiltning på engelsk : "Tagout"
- Lockout og Tagout : "LOTO"

Det gode eksempel

- Aflåst forsyningsadskiller.
- God skiltning
- Lås (Lock out).
- Skilt (Tag out).
- => LOTO

Hvordan?

- Procedure og instruks for pålidelig afspærring og aflåsning ?
- Gå rundt om maskinen, noter alle forsyninger.
- Noterer de farlige forsyninger.
- Plan for afspærring/aflåsning.
- Brug sund fornuft.
- Udarbejd mærkning og instruks.
- Jensen & Boserup.

Eksempel

- Flere energikilder fra samme rør

=>

- Afmontering af de to rørstykker, mens reparatør er i tanken.

Til inspiration

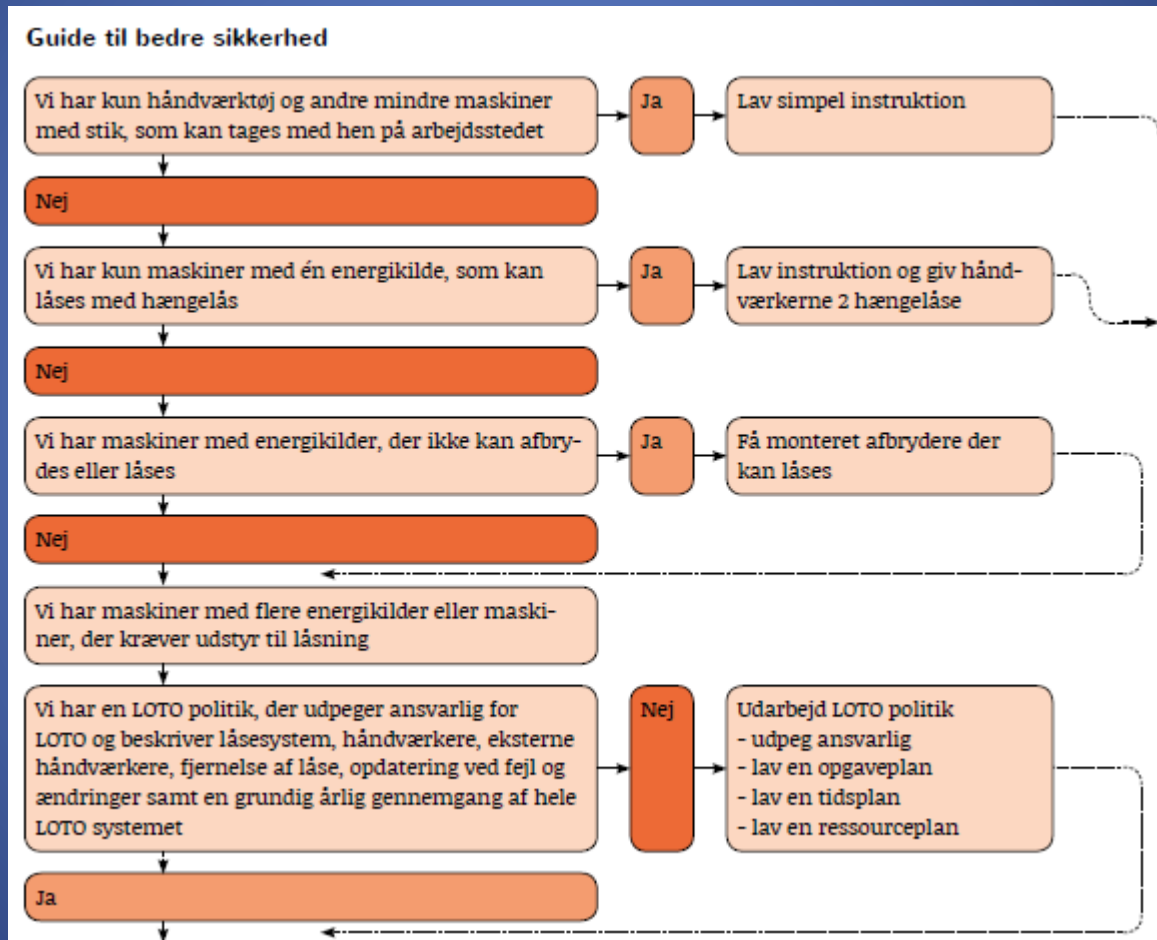

Lockout Procedure

Lockout Procedure		ID# LP1002		
Revision: 15 Dec 2015 Godkendt: CBA		Fyldestation for Ovn		
LOCKOUT GENNEMFØRELSE				
1. Orienter berørte medarbejdere. 2. Stands maskinen. 3. Afbryd alle energikilder. 4. Lås energikilder med hængelåse og evt. låseudstyr. 5. Kontroller at alle energikilder er afbrudt.				
TRIN 4				
	ENERGI KILDE	UDSTYR	METODE	FOTO
	BETJENINGS PANEL	Betjenings panel: På Ovnens forside	Tryk STOP	
	ELECTRISK 400V	Elektrisk hovedafbryder: Højre side af el- skab	Drej til OFF og lås med hængelås	
	TRYKLUFT 6 BAR	Trykluft hovedafbryder: Til venstre for el- tavle	Drej blå ventil til lukket og lås med hængelås gennem hul i håndtag	
	OPLAGRET ENERGI TRYKLUFT	Afluft tryklufften med afluftning på hovedafbryder	Kontroller at tryklufften er afluftet (0 bar)	
FJERNELSE AF LOCKOUT				
1. Kontroller at alle genstande/værktøj er fjernet. 2. Kontroller at alle personer er væk fra risikoområder. 3. Kontroller at alle betjeningsorganer er i neutral position. 4. Fjern låse og tilslut energi. 5. Oplys berørte medarbejdere om at maskinen er tilsluttet.				

Guide

Godt i gang

- Sikkerhed er arbejdsgiverens ansvar.
  - Løsninger bedst når dem der står med problemer er med.
  - Overordnet plan i samarbejde med AMO
  - Sikrer ensartet løsning i flere afdelinger.
  - Inddrag evt. eksterne specialister.
  - Systematisk opfølgning 1 gang årligt, vurderer og afprøv.
  - Systematisk afrapportering => forbedringer.
-
- Eksempel.

Ulykkesforebyggelse

Formålet

- Koble daglig ulykkesforebyggelse sammen med den årlige arbejdsmiljødrøftelse.
- Arbejdsmiljødrøftelse evaluerer det forgange år og planlægger det kommende års mål og indsats.
- Beskriver anvendelse af statistikker og opgørelser, hvordan man kan gøre resultaterne sammenlignelige over tid.

Daglig ulykkesforebyggelse

- Planlægge, tilrettelægge og organisere arbejdet.
  - Uddannelse, oplæring og instruktion.
  - Indretning af arbejdspladsen.
  - Anskaffelse, vedligehold og anvendelse af maskiner / tekniske hjælpemidler / personlige værnemidler.
-
- => Forudsætning for effektiv produktion!

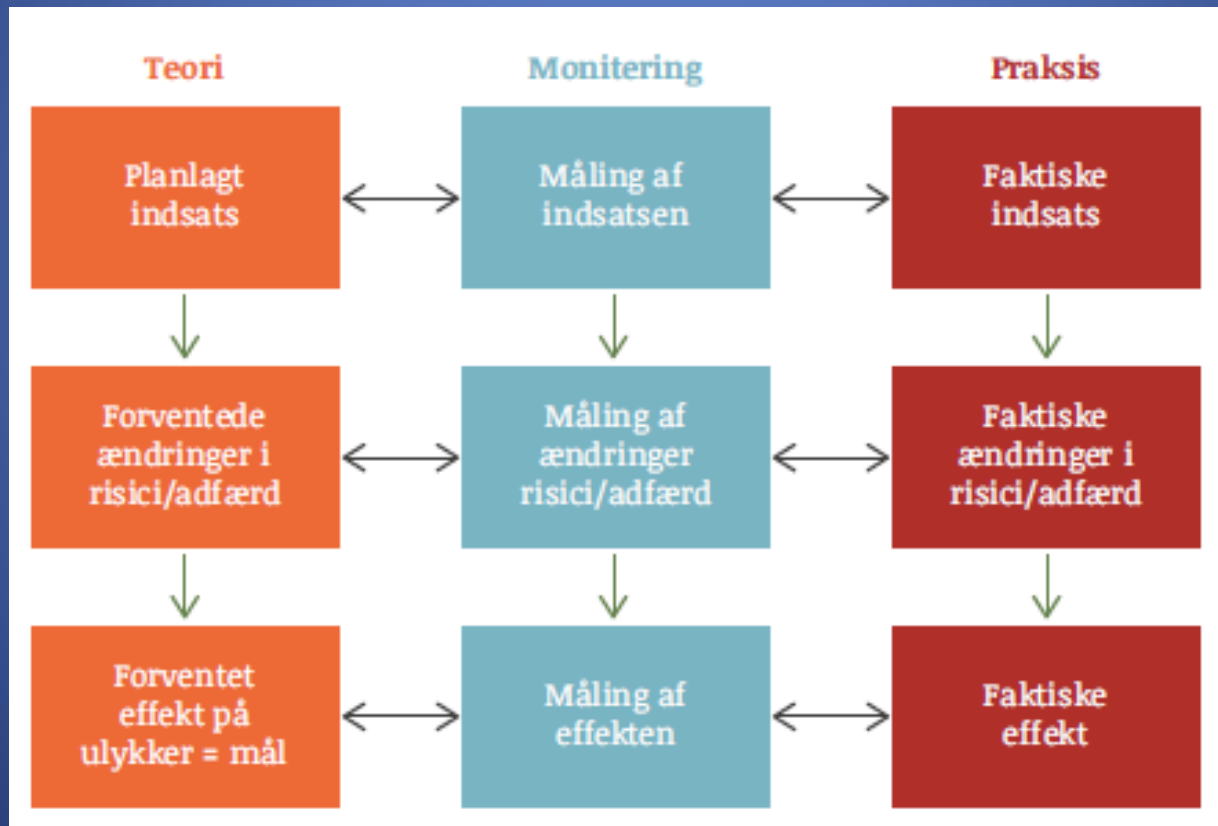
Den årlige arbejdsmiljødrøftelse

- Den 1. oktober 2010 skal virksomhederne gennemføre en årlig arbejdsmiljødrøftelse med AMO.
- Arbejdsmiljøarbejdet og samarbejdet om sikkerhed og sundhed styrkes.
- Vurderer foregående års mål og indsats.
- Nye mål for kommende års samarbejde.
- Fastlægge hvordan man vil nå dem.
- Øje for muligheder.

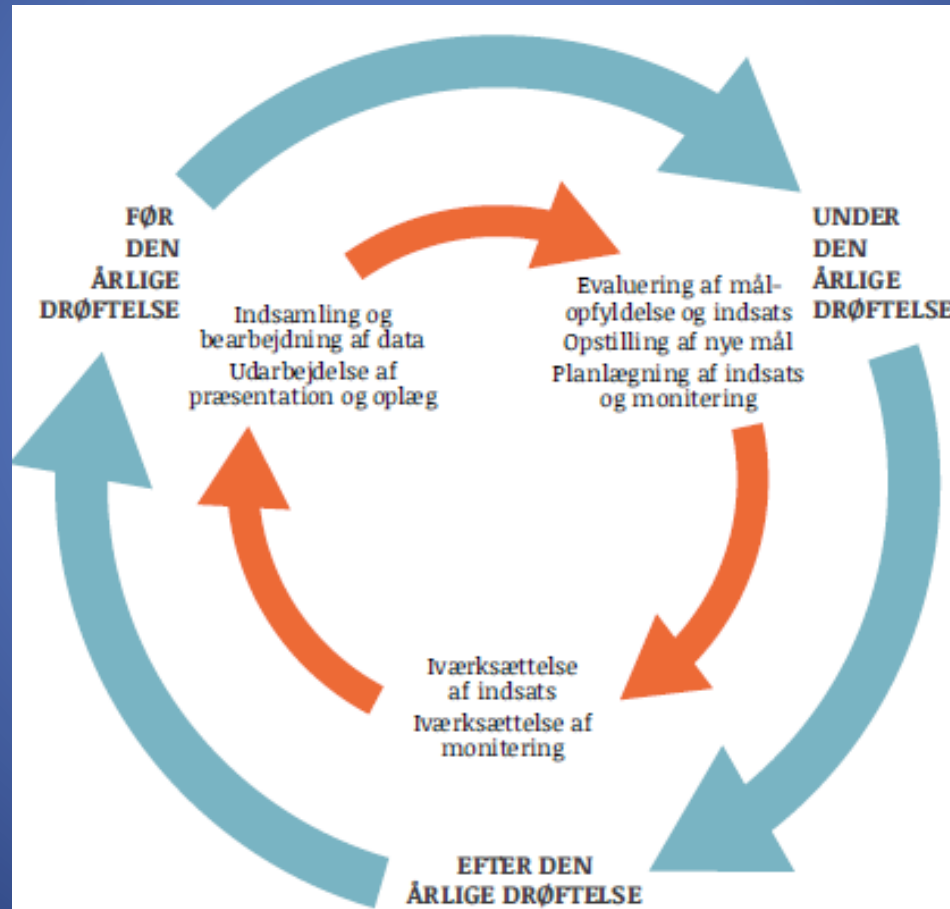
Skab sammenhæng, indhold

- TMP Metoden (Teori – Monitorering – Praksis)

Skab sammenhæng, tid

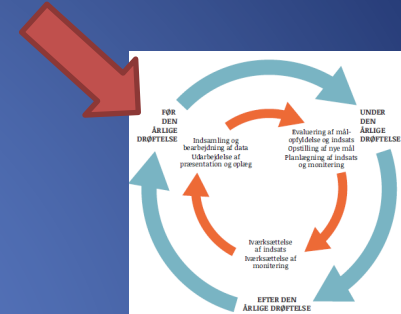
- Årshjulet

Før den årlige drøftelse

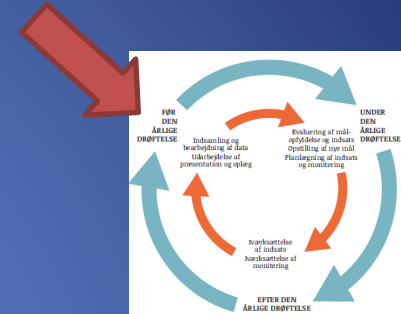
Data indsamles, fx:

- APV. Problemer/handlinger/løsninger.
- EASY og/eller egen registeret nærved-ulykker.
- Mål om en mønsterarbejdsplads. Korrigerende handlinger.
- Interne audits, kampagner etc.
- Vurdering af sikkerhedsmæssig adfærd og holdninger

Før den årlige drøftelse

- Data bearbejdes

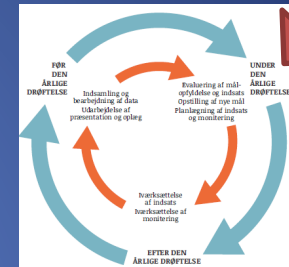

Ulykkesituation	Antal	Frekvens (%)
Manuel håndtering	11	16
Brug af maskiner og maskinanlæg	5	7
Brug af håndværktøj	15	22
Fald og snublen	21	30
Andet	17	25
Total	69	100

- Oplæg til fremtidig indsats

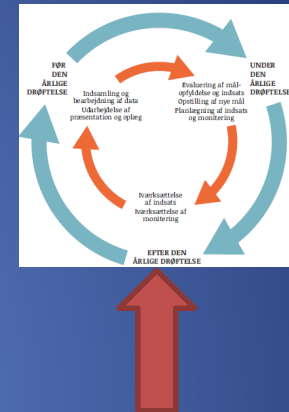
Under den årlige drøftelse

- Arbejdsulykker, som fast punkt.
Evaluering forrige år, er mål nået?
- Mål kommende år.
SMARTER = Specifikke, Målbare, Attraktive, Realistiske, Tidsfastsatte og Evaluere.
- Planlægning.
Hvordan skal indsats sikre vi når opstillede mål?
Hvordan skal indsats monitoreres?

Efter den årlige drøftelse

- Indsats iværksættes
  - handlingsplan, ansvarlig, deadline.
- Monitoring iværksættes
  - fortsættes uforandret eller ny metode?
  - handlingsplan etc.
- Bilag, inspirerende sikkerhedsaktiviteter.

Maskinindkøb støj

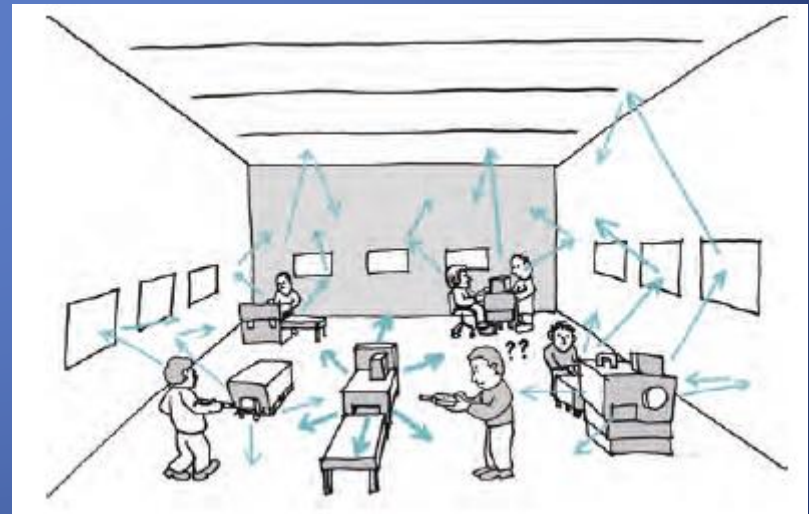
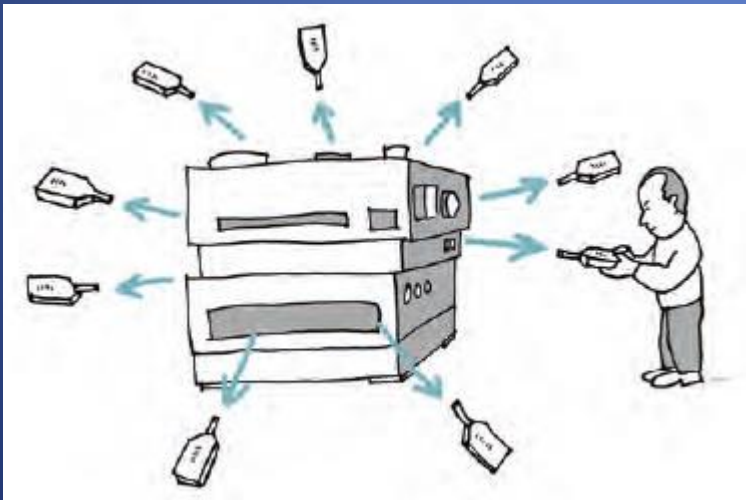
Formålet

- Hjælpe virksomhederne til have fokus mod støj som vigtig parameter ved køb af nye maskiner.
Arbejdsmiljø = støjmiljø
- Traditionelt rettet mod eksisterende maskiner.
- Virksomheder/AMO værktøjer til at arbejde med det her
- Hvordan vurderer og måler man støj?
- Juridiske holdbare krav specifikationer.
- Sagkyndig bistand.

Hvad er støj?

- Støjdata:

- Lydtrykniveau (LpA)
- Impulslyd (LpCpeak) 130 dB(C)
- Lydeffektniveau (Lwa) 80 dB(A)

Indkøb

Hovedpunkter ved indkøb:

Inddrag AMO og andre relevante personer

Afklar virksomhedens ønsker vedr. støj

Find de relevante maskiner på markedet

Skaf leverandørernes støjdata

Vurdering af støjdata

Vurder støjen på arbejdspladsen med den nye maskine

Vælg den mest støjsvage maskine

Formuler virksomhedens præcise støjkrav, se 6.3

Indarbejd støjkravene i købekontrakten, se 6.4

Kontrol og accept, se 6.4

Arbejdsmiljø Roadshow 2017

PAUSE til kl. 13.50

Kaffe/te og kage

Husk at tage materialer 😊

Arbejdsmiljø Roadshow 2017

Michael Jørgensen
CO-industri

Tavlemøder

Det naturlige samlingspunkt for samarbejde om produktivitet, kvalitet og arbejdsmiljø

Industriens Branchearbejdsmiljøråd

i-bar.dk

Hvad indeholder vejledningen

Introduktion til tavlemøder

Hvordan gør man

1. Skridt – sådan kommer du i gang
2. Skridt – sådan gennemfører du mødet
3. Skridt – sådan fastholder du fremskridt
4. Skridt – sådan udvikler du mødet

Gode eksempler

Introduktion

Formål:

- skabe fokus på forbedring af PKA
- synlighed og overblik
- samarbejde om aktiviteter
- styrke økonomi og udvikling

Afledte effekter:

synlig ledelse, forbedret information/kommunikation,
medarbejderinddragelse, anerkendelse, motivation

1. Skridt – sådan kommer du (I) i gang

Tema – Styrende for tavlemødet

Mål – Finde, gennemføre og fastholde. Synliggøres

Dagsorden – Sikre man kommer gennem alle faser

Tid – Ramme for mødets varighed

Tavle 😊 - Placering så det er overskueligt

Deltagere – Hvem skal med?

Mødeinterval – Hvor ofte?

2. Skridt – sådan gennemføres mødet

Planlægning

Er dagsorden fyldest gørende?

Hvilken status har de enkelte punkter?

Informations-, diskussions- eller beslutningspunkt

Gennemførelse/ledelse af mødet

Afslutning og opsummering af beslutninger

3. Skridt – sådan fastholdes fremskridt

Dokumenter processen

Synliggør resultater

Synliggør bestræbelser

Regelmæssig evaluering

Træning i problemområder

Ledelsens engagement

4. Skridt – sådan udvikles møderne

Nye temaer

Planlægning – ordrer – KPI – kompetenceudvikling – nye tiltag (IT, maskiner)

Forskellige mål og målinger

Kultur og værdier

Fremadrettet – kreativ – inkluderende – åben – grundig – lydhør – punktlig

Lederroller

Kaptajn – Coach – Mentor

Organisation

Reaktiv – Aktiv – Proaktiv (Roller/Temaer)

Uddannelse og træning

Introuddannelse for nye medarbejdere

Øvrigt indhold

Tre virksomhedseksempler

Viabiler (autohus) – Frontz (trævirksomhed) – Brüscher Precision (metalvirksomhed)

Tjeklister til de fire skridt

Trædesten og snubletråde

Ledelsesfokus – Inddragelse – Grundighed – Enkelt – Tålmodighed – Resultater - Fornyelse

Sikkerhedskassen

Redskaber til at skabe bedre sikkerhed på arbejdspladsen

Industriens Branchearbejdsmiljøråd

i-bar.dk

Hvad indeholder vejledningen

To typer redskaber

Aktiviteter

Arbejdsmiljøseminar

Arbejdsmiljømøde

Sikkerhedscoaching

– Individuel sikkerhedscoaching

– Gruppebaseret sikkerhedscoaching

Værktøjer

Sikkerhedstest

Sikkerhedsmåling

Sikkerhedscirkel

Arbejdsmiljøseminar eller - møde

Formål:

- synliggøre arbejdsmiljøforhold og lave handleplaner til udbedring af disse.
- skabe dialog mellem medarbejdere og ledelse
- udvikle ny viden og arbejdsmåder

Hvorfor afholde seminar:

- bruge fælles viden og beslutningskompetence
- skabe fælles ansvar om løsninger
- udnytte engagement til konkrete handlinger

Hvem kan bruge det?:

- alle former for virksomheder
(Virksomheder med < 20 ansatte => Arbejdsmiljømøde)

Afholdelse

Deltagere:

Medarbejdergrupper/afdelinger + nærmeste leder og AMiR

Centrale elementer:

Godt samarbejde – hverdagens vaner og rutiner – åben for nye idéer – løsningsforslag og ansvarlige

Forløb:

Indled med at gøre dagens formål klart og alle har forstået

Dialog og diskussion, involver alle. Find relevante emner.

(Arbejdsark: Opgaver og handleplaner)

Afslut med at samle op på opgaver og vær sikker på at alle kender egen opgave.

Aftal opfølgingsmøder

Emner

Virksomhedens arbejdsmiljøstrategi

Observationer, nærved-ulykker, ulykker

Værnemidler

Tekniske hjælpemidler

Prioriteringer; Produktion og arbejdsmiljø

APV

Vaner og rutiner

(Start evt. med brainstorm eller at skrive på små sedler)

Sikkerhedscoaching

Frivillig basis

Arbejde og erfaringer

Nutid i fokus => fremtid ud fra mål og visioner

Handlingsorienteret

Skabe ændringer

Realistiske mål og handlinger

Mål for sikkerhedscoaching

- S** Specifikke – så man ved, hvad man skal
- M** Målbare – så man kan se, at man kommer fremad
- A** Attraktive – så det er sjovt
- R** Realistiske – så de er mulige at nå
- T** Tidsbestemte – så de kan følges op
- E** Effektive – så de løser problemerne

Sikkerhedscoaching

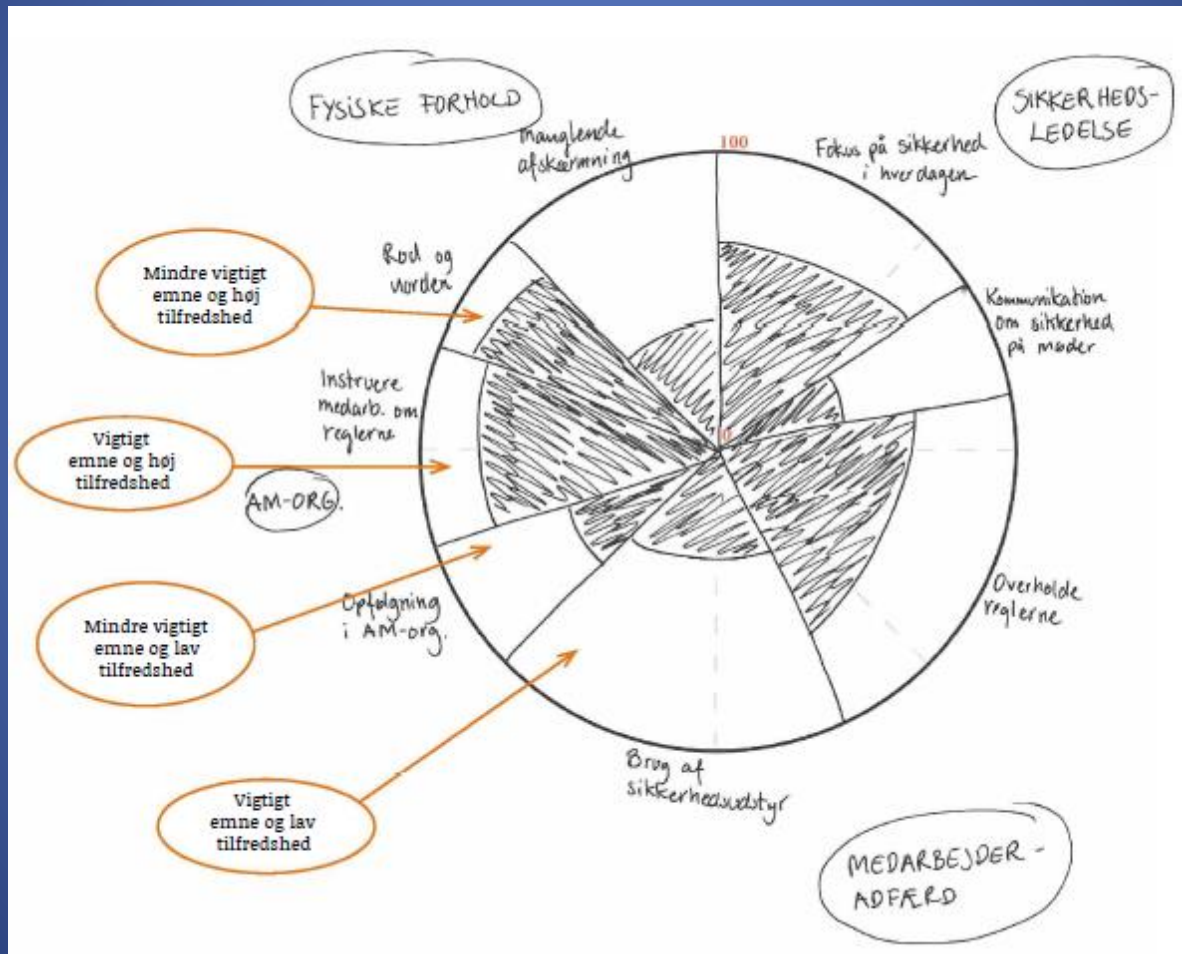
Individuel

Sætte fokus på individets rolle/erfaringer

Gruppebaseret

Sætte fokus på gruppens rolle og muligheder

Sikkerhedscirkel

Sikkerhedstest

Nødvendig viden

Tilstrækkelig involvering

Aktiv deltagelse

Holdning

Prioritering

Tillid

Grad af forandringsparathed

AMiRs engagement

Sikkerhedstest – medarbejder

HVOR ENIG ER DU I FØLGENDE UDSAGN?

(lav én markering pr. linje)

	Enig	Både og	... Uenig
Jeg kender de sikkerhedsregler, der gælder for mit arbejde	Ja - det har jeg helt styr på	Det er nok ikke dem alle sammen	Nej - det går fint uden
Jeg bidrager til de beslutninger, som handler om min egen sikkerhed	Ja - det gør jeg	Nogle gange er det ikke nødvendigt	Nej - det er spild af tid
Jeg gør en indsats for, at andre ikke kommer til skade	Ja - det er en naturlig del af mit arbejde	Hvis folk laver noget helt åndssvagt, så siger jeg til	Jeg blander mig ikke i, hvad andre gør
Jeg overholder sikkerhedsregler - også når vi har travlt	Ja - sådan skal det jo være	Man kan jo ikke altid have fokus på sikkerhed	Reglerne passer ikke til mit arbejde
Min nærmeste leder tjekker af og til, om vi rent faktisk arbejder sikkert	Ja - det er han/hun opmærksom på	Han/hun har kun fokus på de store ting	Nej - det går han/hun ikke op i
Jeg har tillid til, at min nærmeste leder prioriterer sikkerhed højt	Bestemt. Han/hun har helt styr på det	Det kniber en gang i mellem	Nej - han/hun er ligeglad med sikkerhed
Jeg er villig til at ændre min adfærd for at arbejdet bliver mere sikkert	Helt klart - hvis det er det, der skal til	Måske - er det nødvendigt?	Nej - jeg har ikke brug for at ændre

Sikkerhedsmåling

Viser forhold på givent tidspunkt

Angiver fejl og mangler

Flere inddrages

Løbende forbedringer

Registrering v.h.a. foto

Tjeklister

Antal observationer: Der gives ét point for hver observation

Sted/Område: Afdeling 8		Dato: 18. oktober		Initialer: NN	
MÅLEPUNKTER	I orden	Antal	Ikke i orden	Antal	
1) Adfærd & værnemidler - Arbejder medarbejderne på en sikker måde? - Overholdes sikkerhedsreglerne? - Bruges værnemidler korrekt? (Sikkerhedssko)	≠ ≠ =	13		4	
2) Maskiner, tekniske hjælpemidler & udstyr - Er maskiner tilstrækkelig afskærmede? - Er nødstop monteret korrekt? - Er hjælpemidler i forsvarlig stand? (stiger, stropper, kraner, trucks)	= ≠ ≠ ≠	17		3	
3) Indretning & ryddelighed - Er arbejdspladserne ryddelige? - Er arbejdspladserne indrettet sikkerhedsmæssigt fornuftigt? - Er affald fjernet? - Er gå- og kørearealer ryddelige?	≠ ≠ ≠ ≠ ≠ ≠ ≠ =	42	≠	9	
4) Andre fysiske forhold - Er der skiltet tilstrækkeligt? - Er reoler opstillet korrekt? - Er kemiske stoffer opbevaret korrekt? - Er der fri adgang til nødudgange og brandmateriel?	≠ ≠ ≠ ≠ ≠ ≠	25	=	2	
Målingerne optæles	I alt	97		18	
$\text{Resultat} = \frac{\text{I alt 'I orden' x 100}}{\text{I alt 'I orden' + I alt 'Ikke i orden'}} = \frac{91 \times 100}{97 + 18} = 84 \%$					

Safety Observer

MÅL SIKKERHEDSFORHOLD OG ADFÆRD MED EN APP

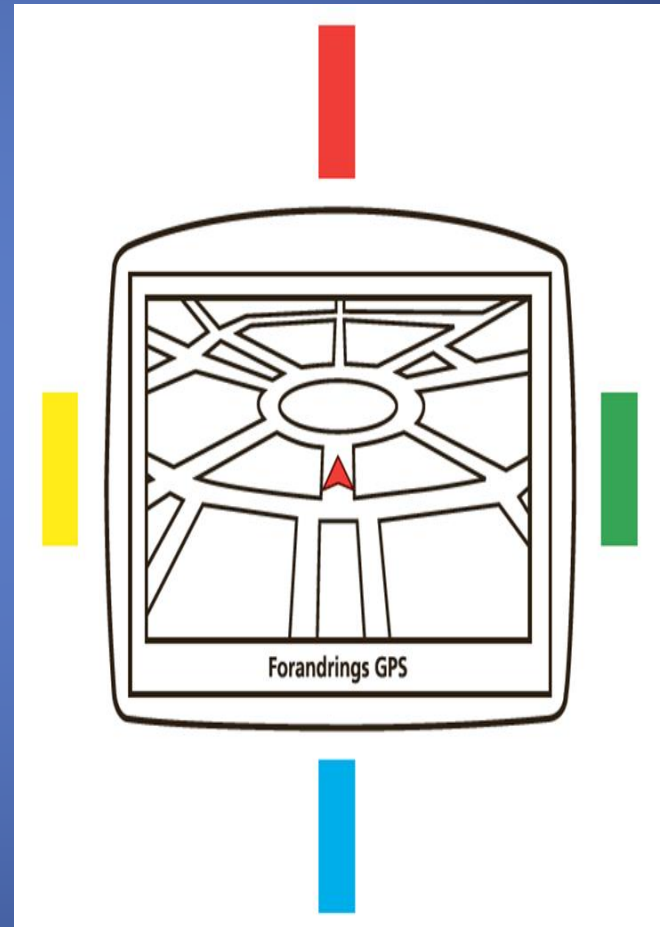
Med app'en kan du måle sikkerhedsforhold og -adfærd på en arbejdsplads

Arbejdsmiljø Roadshow 2017

Lars Andersen
Lederne

Forandrings GPS

Vil i med?

Typiske reaktioner

- Entusiasme: "Endelig! Hvor er det spændende"
- Begejstring: "Yes! Det giver nye muligheder"
- Usikkerhed: "Er der plads til mig i alt det nye?"
- Vrede: "Forkerte tidspunkt, og vi er slet ikke klar!"
- Bekymring: "Kan jeg klare det?"

Forandringer - hvad taler vi om?

- Forandringer som en del af hverdagen
- Forandringer som er mere end dag-til-dag
- Kan på sigt skabe en bedre arbejdsplads
- Kan på kort sigt føre til dårlig trivsel

Eksempler

- Flytning og afvikling
- Fusioner og sammenlægninger
- Nedskæringer og ændret organisering
- Indførsel af ny teknologi
- Udvidelse med nye aktiviteter og produkter

Indhold: Fire holdepunkter

- Vær på forkant med forandringerne
- Inddrag medarbejderne
- Kommuniker i hele processen
- Tilbyd støtte og kompetencer

Vær på forkant med forandringerne

- Tænk arbejdsmiljø ind fra starten
- Roller og behov
- Hav tålmodighed med resultaterne

Inddrag ledere og medarbejdere

- Sikrer ejerskab
- Sikrer brug af viden
- Giver mulighed for at påvirke proces og resultat

Kommunikation i hele forandringsprocessen

- Hold fokus på mål og delmål
- Forklar og tal om hvad der sker
- Kommuniker ofte – kollektivt og individuelt

Støtte og kompetencer

- Social støtte – den enkelte og teamet
- Kompetenceudvikling – Ledere, medarbejdere og teamet

Social kapital

Værdien af gode samarbejdsrelationer

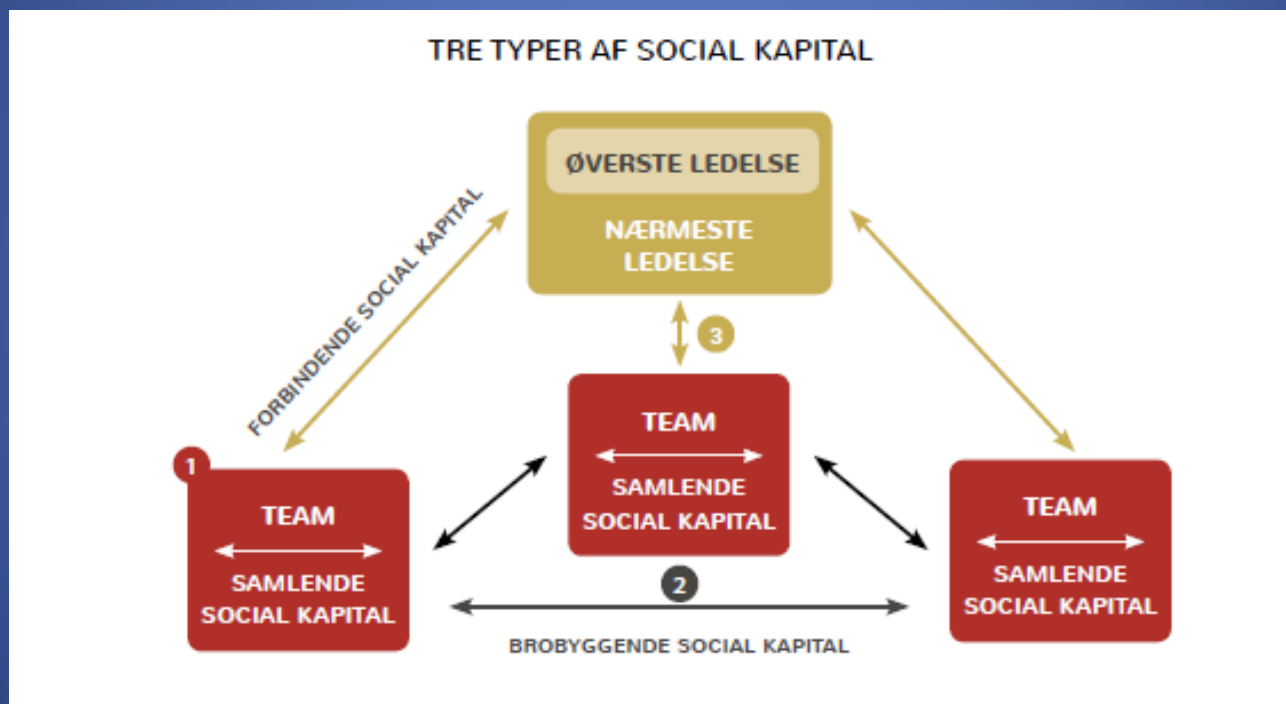
Vi kender det godt!

Høj social kapital udmønter sig i...

- Tillid til hinanden
- Høj grad af fælles selvtillid
- Sammenhold
- Fælles forståelser af arbejdsopgaver og mål
- PKA

Tre typer af social kapital

Indhold

- Hvad er social kapital?
- Stærke relationer
  - i teams
  - mellem teams
  - mellem ledere og medarbejdere
- Måling af social kapital
- Sådan kan I arbejde med social kapital
- Tips og gode råd
- Læs mere

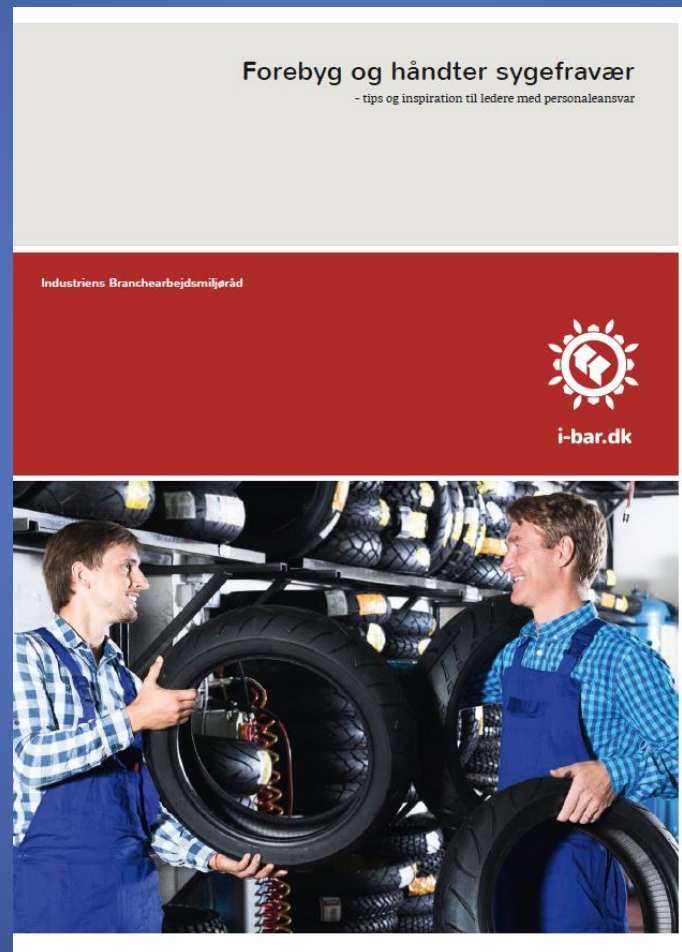
Tak til

- Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø
- Videncenter for Arbejdsmiljø
- DuPont Nutrition Biociences ApS,
- Ib Andresen Industri A/S
- Eurofins Miljø A/S
- Fertin Pharma A/S
- Mekoprint Chemigraphics
- Daloon A/S
- Norlund A/S
- DONG Energy A/S
- H. Lundbeck A/S

Forebyg og håndter sygefravær

Handler om

- Fokus på sygefravær:
  - Som kan forebygges
  - Som kan sættes i sammenhæng med arbejdspladsens arbejdsmiljø eller kultur
- At bevare og udvikle et arbejdsmiljø, som skaber fremmøde fremfor fravær

Indhold: Tips og redskaber

- Skabe overblik over jeres udgangspunkt
- Indsigt og hvordan I handler ift. sygefravær
- Kommunikation om sygefravær
- Fælles ansvar for trivsel og fravær

Tydelig ledelse

- Handler om:
  - Fokus fra øverste ledelse
  - Den enkelte leders ledelsestilgang/-stil
  - Den enkelte leders værdier og holdninger
  - Tydelig kommunikation
  - Klare retningslinjer

Fælles ejerskab

- Handler om:
  - Samarbejde på tværs
  - Inddragelse af hele arbejdspladsen
  - Åben dialog mellem ledelse, tillidsvalgte og medarbejdere
  - Fælles værdigrundlag
  - Kendskab, accept og forståelse for hensigter og handlinger

Mål og statistik

- Hvad springer I øjnene
  - Det kortvarige fravær?
  - Det langvarige fravær?
  - Fravær på baggrund af arbejdsulykker?
  - Er der højt fravær i bestemte afdelinger eller funktioner?
- Sammenlign med året før, og kig på:
  - Hvor er der en positiv udvikling?
  - Hvor er der en problematisk udvikling?
- Hent viden i APV'en og trivselsundersøgelser

Sæt ord på indsatsen

- Hvad skal vi fastholde og udvikle?
  - Hvad ser I, som kræver fokus?
  - Hvilke forventninger har I til fremmøde og trivsel?
  - Hvad forventer I af hinanden?
  - Hvilke forventninger har du til dig selv?

Retningslinjer

- Aftal og skriv ned
- Informer klart om hensigter og betydning
- Gør dem tilgængelige og synlige
- Efterlev altid retningslinjerne

Systematiske samtaler

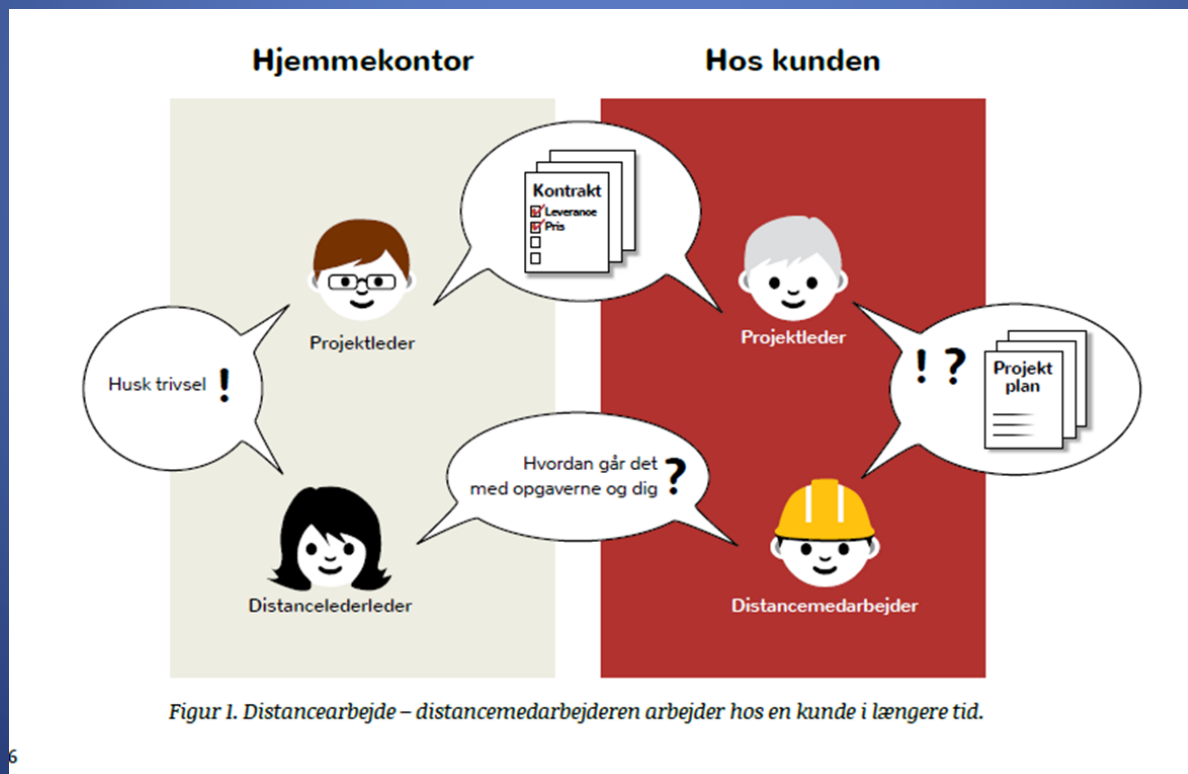
Trivsel ved distancearbejde

Indhold

- Beskrivelse af, hvordan distancearbejde og distanceledelse praktiseres

Arbejdsmiljø Roadshow 2017

Michael Jørgensen
CO-industri

Elektroniske medier

The screenshot shows the I-BAR.DK website interface. At the top, there is a navigation bar with the logo for 'INDUSTRIENS BRANCHEARBEJDSMILJØRÅD' and the text 'I-BAR.DK'. Below this is a search bar with the text 'Søg på sitet' and a 'Søg' button. The main content area features a large banner image of a woman on a phone, with several article teasers below it: 'Distancearbejde', 'Sikkerhedskassen', 'Maskinindkøb', and 'Kampagnereklame'. To the right of the banner is a vertical menu with categories like 'Generelt', 'APV', 'Kemi / Biologi', 'Ulykker', 'Psykisk arbejdsmiljø', 'Ergonomi', 'Unge / Nyansatte', 'Indeklima', and 'Støj'. Below the banner is a section titled 'POPULÆRE MATERIALER' with four article thumbnails: 'Materialeoversigt 2016', 'Ulykkesforebyggelse', 'Social kapital', and 'Gravide'. To the right of this section is a 'TEMADAGE & INFOMØDER' section for 'ARBEJDSMILJØ ROADSHOW '17', with a link to 'Læs mere her og tilmeld dig her.' The bottom of the page shows a 'MODTAG VORES NYHEDSBREV' section. The browser's address bar shows 'http://www.i-bar.dk/' and the taskbar on the right shows the date '17-01-2017' and time '13:35'.

https://www.facebook.com/Industriens-Branchefællesskabs-Arbejdsmiljø-Råd-I-BAR-21159838

Sider - Intranet Min side Minister vil sæ... Log ind Industriens Br... Industriens ...

Industriens Branchefællesskabs Arbejdsmiljø Råd - I-BAR

Michael Startside

Side Beskeder Notifikationer 11 Indblik Værktøjer til offentliggørelse Indstillinger Hjælp

Industriens Branchefællesskabs Arbejdsmiljø Råd - I-BAR

Opret @brugernavn for siden

Startside Om Billeder Synes godt om Begivenheder Videoer Opslag Tjenester Forretning Noter Administrer faner Promover

Vi introducerer nye opslagsindstillinger, så du lettere kan få forbindelse med kunderne og opnå de resultater, du ønsker.

+ Tilføj en knap

Skriv noget ...

Del et billede eller en video Annoncér for din virksomhed Få beskeder Opret en begivenhed Opret et tilbud Skriv en note

Organisation

Søg efter opslag på denne side

Tips om side Se alle

Sådan opretter du effektive opslag
Korte, visuelle opslag, der er oprettet til den rette målgruppe, er mere vellykkede.

Har du venner, der måske vil synes godt om din side?
Inviter venner til at synes godt om Industriens Branchefællesskabs Arbejdsmiljø Råd - I-BAR, så du nemmere kan få forbindelse til flere mennesker.

Opret et brugernavn til din side, der er nemt at huske
Et brugernavn gør det lettere for folk at finde og huske din side.

Se alle tips om side

487 Synes godt om i denne uge
Liv Shant Jørgensen og 95 andre venner

Denne uge

169 ↑ Rækkevidde for opslag
0 Klik til website
10 ↓ Opslagsinteraktion

Boost din side for 5 \$
Nå ud til endnu flere personer i Danmark

FLERE KONTAKTER (27)

17-01-2017 13:37 tirsdag

Andre nyttige nyheder

Sæt **SPOT on**

i-bar.dk

Målrettede, kortvarige kampagner

Lav målrettede, kortvarige microkampagner der rykker. Brug utraditionelle metoder.

Få viden og ideer og klar til brug kampagner

På www.i-bar.dk/kampagner får du viden om, hvordan du planlægger, gennemfører og evaluerer en microkampagne.

Du finder tryklare filer, logoer og konkret inspiration til fire ulykkeskampagner, som er klar til brug eller brug dem som inspiration til andre områder.

Er DU helt sikker

Hvis ikke, så gå ind på www.i-bar.dk/kampagner

  LEDERNE
bringer dig videre

Søg på sitet

Søg

Planlæg kampagner

Gode metoder

Startkampagne

Værnemiddelkampagne

Faldkampagne

Logo og design til download

Kampagnemateriale

Bliv inspireret

Tidligere kampagner

Forside » Kampagner

Gem side - Log ind her

Kampagner

Lær at kommunikere og planlægge på en ny måde.

Vi har samlet en række [gode råd](#) til jer, der vil i gang med at kommunikere på en ny måde.

Med kampagner kan I nå ud til kollegerne på en måde, så I bedre trænger igennem med budskaberne. I kan finde gode råd og vejledning under menupunktet "gode metoder". I kan også finde kampagnematerialer klar til brug her på hjemmesidens [download-del](#).

Vi anbefaler:

Gode metoder

Tips, tricks og gode ideer til bedre kommunikation.

Se [denne video](#) og bliv klogere på, hvordan I kan komme i gang med jeres kampagnearbejde.

MERE INSPIRATION

Med få [stærke basiselementer](#) kommer de forskellige kampagner til at forstærke hinanden.

Ram en helt [specifik målgruppe](#) med enkle kampagnematerialer og gode events.

Min side

VIDSTE DU,
AT DU KAN FÅ
DIN HELT
EGEN SIDE
PÅ I-BAR.DK

'Min side'-funktionen kan hjælpe dig med at forbedre arbejdsmiljøet på din arbejdsplads, hvad enten du er leder, medarbejder, arbejdsmiljø- eller tillidsrepræsentant

Gem de sider du
Ved at bruge funkt
www.i-bar.dk, ka
samle din egen, p
emner og vejledn
for dig i dit daglig

Hurtigt og nemt
Du kan for eksem
værktøjer og met
des i det daglige
bliver det nemme
ske det, der funge

Uafhængig af en
Når du har din eg
du aldrig afhæng
fast computer. L
arbejder fra, og fi
med det samme.

i-bar.dk

VIDSTE DU, AT DU KAN LAVE DIN HELT EGEN STØJMÅLING PÅ I-BAR.DK

Støjberegner på i-bar.dk

Du kan nemt og hurtigt beregne støjbelastningen, og du kan vurdere, om der er risiko for høreskade. Du vil også kunne se om Arbejdstilsynets regler er overholdt

Støj

Måling af støj

Støjbelastningen (L_{eq} 8 timer) udtrykker den gennemsnitlige støjbelasting over en 8 timers arbejdsdag. For at kunne beregne den, skal man derfor for hvert støjkilde job både vide, hvor lang tid det varer (eksponeringstiden), og hvad støjniveauet ved året er. Herefter regnes bidragene fra samtlige støjkilde jobs over arbejdsdagen sammen til støjbelastningen.

Indlærerne skal udføres tæt ved året med en lydmåler af god kvalitet. Støjniveauerne måles i dB(A) som L_{eq}. Hvis der forekommer kraftige støjimpulser i støjen skal de måles. Anvendes en håndholdt måler, skal man være meget omhyggelig for at sikre, at alle støjbelastende situationer måles. Et enkelt glømt meget støjbelastende job kan forrykke måleresultatet for hele dagen. Kraftige impulser i støjen skal måles C-vægtet og i indstilling Peak. Vær opmærksom på, at der findes en grænseværdi for impulser.

Aktivist

Hørevern

Maskinindkøb støj

Hu skal du høre - hørselsproblemer

Støj Larmen - Støj fra processudbyr i støberier

Støj - gode løsninger

Støj - kom godt igang

Støj - vurdering og forebyggelse

Støj i tekstilindustrien

Støjproblemer i virksomheden

Mål støjen

Du kan måle støjniveauer og varighed af de jobs, som en person udfører i løbet af en arbejdsdag. Noter, om der er kraftige impulser (f.eks. slag) i støjen. Indsæt værdierne i skemaet og tryk på beregn.

Resultater

Resultatet angiver støjbelastningen, der svarer til den gennemsnitlige støjbelastning over en 8 timers arbejdsdag. Ved flere støjkilder fremgår de enkelte kilders bidrag til støjbelastningen, så man kan se, hvilke der er værst og prioritere indsatsen.

Find skemaet

Støjberegnerens skema og en kortfattet vejledning om måling af støj findes på www.i-bar.dk under menupunktet Støj.

Mere om støj

Læs mere i I-BAR-vejledningerne:

- Støj - Vejledning om vurdering og forebyggelse
- Hørevern - Vejledning om valg og anvendelse af hørevern
- Maskinindkøb støj - Vejledning om indkøb af støjsvage maskiner

Læs mere på i-bar.dk

i-bar.dk

- Materialer kan bestilles gennem organisationerne, hvis medlem.
- Alle materialer kan downloades fra i-bar.dk
- Husk at tilmelde nyhedsbrevet på www.i-bar.dk

Tak for denne gang.

Håber at se mange af jer igen næste år.
Reserver ugerne 4 – 5 – 6.

Husk at aflevere spørgeskemaet.

Kør forsigtigt og kom godt hjem.